

Heid Cat zondag 10 vr/antw 27a /

II Petrus 3:9

Lankmoedigheid

1 de basis

2 de bedoeling

Gemeente,

Zondag 10 van de catechismus is de zondag over Gods voorzienigheid. Ik hoop dat ook jullie dat direct aan elkaar verbinden: zondag 10 catechismus, o ja, Gods voorzienigheid. En ook andersom: voorzienigheid? Dan moet ik zijn bij zondag 10. Belangrijk om zulke weetjes paraat te hebben.

Zondag 10 en Gods voorzienigheid horen dus bij elkaar. En voorzienigheid dat roept hoop ik wel bepaalde gedachten op. Dat heeft te maken met hoe God alles regeert en bestuurt. In de wereld en ook in je eigen leven. Dat Hij je leven leidt. Zoals er letterlijk staat: uit Zijn vaderlijke hand. En daarom is voorzienigheid een begrip dat vol van vragen kan zitten, en ook vol van troost.

Als we goed lezen in antwoord 27 is dat echter deel 2 van de voorzienigheid. Wel het deel dat het meest in oog springt en opvalt. Je zou dit tweede onderdeel van Gods voorzienigheid het huis kunnen noemen. Maar er is ook een deel 1: het fundament. En dat valt natuurlijk veel minder op. Een fundament zie je niet direct, daar moet je voor graven, zoals rond de kerk, om daar zicht op te krijgen. Maar het is er wel en is natuurlijk ontzettende wezenlijk. Geen huis zonder fundament. En dat eerste deel voor Gods voorzienigheid, dat fundament, dat staat in de eerste helft van antwoord 27. De voorzienigheid is de almachtige kracht van God waardoor Hij alles wat Hij heeft geschapen als met Zijn hand nog onderhoudt. En daarna komt: en alzo regeert en dan komt ook de vaderlijke hand daarbij.

Dus Gods voorzienigheid bestaat uit twee delen: onderhouden en regeren. Die zijn als het fundament en het huis. En ook hier geldt: dat fundament valt niet zo op. Dat God alles nog onderhoudt daar zie je makkelijk aan voorbij, zie je makkelijk over het hoofd, daar let je niet zo op. Maar het is als een fundament: ontzettend wezenlijk, de dragende kracht van al het andere.

Dat God nog steeds alles onderhoudt. Dat betekent kort gezegd dat God de wereld en het leven daarop laat voortbestaan. Dat de aarde een leefbare planeet is gebleven. Daar heeft de astronomie, sterrekunde, wel een verklaring voor: dat komt door de afstand van de aarde tot de zon en zolang

die binnen een bepaalde bandbreedte blijft is er leven op aarde mogelijk. En volgens deze wetenschap is dat de eerstkomende miljoenen jaren nog wel het geval. Dat zal waar zijn, maar er zit een veel diepere laag onder. Dat God deze aarde laat voortbestaan en het leven daarop niet wegvaagt. Daar heeft de Bijbel in de Statenvertaling en de Psalmberijming het woord 'lankmoedigheid' voor. We lazen het ook in II Petrus 3.

1 de basis

En dat is het volgende. We hebben die rekensom, ook op catechisatie wel eens eerder gemaakt. Een mens is zo'n 16 uur per dag wakker. In die wakkere toestand zondigen wij. Hoeveel keer per uur? Ja, da's moeilijk, sommigen zegen: 5 keer. Maar met je gedachten en bedoelingen erbij wordt dat wel hoger, 10 keer, 20 keer? Ja, en je zondige aard zit altijd overal in en doorheen, dus je het gaat naar ontelbaar toe. Maar houden we het op 10 keer per uur. 16 uur keer 10 keer per uur keer 7 miljard mensen op aarde. Dat zit boven de 1 biljoen keer per dag dat God op Zijn hart wordt getrapt, in Zijn gezicht geslagen. Per jaar doe je het nog keer 365.

Als u een tuin zou hebben met ongedierte. En dat ongedierte steekt u meer dan 1 biljoen keer per dag. Dan duurt het geen dag of u zegt: weg met dat spul. Ik jaag al dat ongedierte weg, of ik koop vergif en ik strooi het erin, dit verdraag ik niet langer.

Als ik God was.... bestond de wereld al lang niet meer. Of in elk geval dan woonden daar geen mensen meer op, die had ik al lang eraf geveegd. Beelden we ons nooit in: als ik het voor het zeggen had, als ik God was, zou de aarde er wel mooier uit zien en zou ik alle mensen een gelukkig leven laten hebben. Want ik zou er al lang een eind aan hebben gemaakt.

Maar dat doet God niet! Hij laat de wereld en het leven daarop voortbestaan. Hij onderhoudt de aarde en alles wat Hij heeft geschapen. Dat is lankmoedigheid. Verdragen, onderhouden terwijl je zo wordt uitgedaagd en getart. Terwijl zouden wij zeggen: constant het bloed onder je nagels vandaan wordt gehaald. Geduld, verdraagzaamheid, terwijl je gekrenkt, getergd wordt. De berijming zingt het onnavolgbaar mooi: schoon zwaar getergd lankmoedig en weldadig. Lankmoedig: letterlijk vanuit het Hebreeuws en Grieks: lang van gemoed. Het duurt lang, heel lang, onvoorstelbaar lang voordat God Zijn gemoed van toorn laat blijken en losbreken. God wordt vertoornd, door elke zonde, maar Hij wacht, Hij stelt het uit om die toorn te uiten, los te laten breken. Met eerbied gezegd: een heel, heel lang lontje.

Deze lankmoedigheid zorgt ervoor dat de wereld en alles wat daarop is nog steeds wordt onderhouden. Blijft voortbestaan. Deze lankmoedigheid is het

fundament van Gods regering. En het fundament zie je makkelijk over het hoofd. Dan zie je alleen het huis. Hoe God alle regeert, en bestuurt. En dat kan je zoveel gedachten geven. En vragen. Hoe God je eigen leven leidt en alles toeschikt. En dat kan zoveel strijdt geven en worsteling. Dat je het fundament over het hoofd ziet. Het wonder dat de wereld nog bestaat en dat je leven er nog mag zijn. Dat we dat over het hoofd zien en het gewoon vinden en normaal dat we leven en dat de aarde draait. En we vergeten Gods lankmoedigheid. En we verachten Gods lankmoedigheid daarmee en doen die vreselijk tekort.

Maar als je ogen geopend worden voor Gods lankmoedigheid dan ziet alles er anders uit. Dan begint het niet met mijn vragen en gedachten, maar met diepe verwondering: dat de aarde nog bestaat en dat ik nog ben.

Als voorbeeld van Gods lankmoedigheid noemt II Petrus 3 dan de zondvloed. Sinds de schepping, de zondeval heeft het zo'n 1650 jaar geduurd voordat de zondvloed kwam. Terwijl de wereld overspoeld werd door zonde en ongerechtigheid. En de bouw van de ark was en gaf nog weer 120 jaar tijd van lankmoedigheid. Niemand kan zeggen dat God overhaast en impulsief te werk is gegaan. Maar na de zondvloed, is het toen beter geworden? Nee, niet echt. Binnen de kortste keren was weer heel de wereld van God afgefallen en in ongerechtigheid gaan leven. En sindsdien zijn er al veel meer eeuwen voorbij gegaan. Had God weer na 1650 jaar ingegrepen dan zou er lang weer een zondvloed zijn geweest. En weer één en weer één.

Maar God had het direct beloofd: er zal geen zondvloed meer komen. En waarom? Omdat deze wereld moest blijven voortbestaan. In elk geval allereerst tot op de vervulling van Gods belofte van het vrouwenzaad. De wereld moest blijven totdat en omdat Jezus geboren moest worden. Er moest plaats en tijd zijn dat er een kruis op Golgotha zou kunnen staan. Waar Jezus Christus Gods toorn zou voelen. Na 33 levensjaren. Over Hem is God niet lankmoedig. Hoewel Hij nooit God heeft getergd of getart. Nooit. Altijd alleen maar heeft gedaan wat God wilde en behaagde. Maar God liet Zijn toorn ontbranden. En het werd een hel op aarde. Roepen hielp niet, bidden ook niet, de hemel sloot Zich, de enige plaats waar ooit de hel op aarde was. Rond dat middelste kruis, 3 uur lang. Gods lankmoedigheid heeft Hem als het hart en geheim. Gods lankmoedigheid is er omwille van Christus.

Gods lankmoedigheid. Ook die wordt in het geloof ervaren en beleefd. Die wil ervaren en beleefd worden. Dat je ervaart: o God wat een wonder dat ik er nog ben, dat ik leef op aarde. Dat U al niet lang Uw toorn hebt laten uitbreken naar mij toe. Hoewel ik U tart en uitdaag en het bloed onder Uw nagels vandaan haal. Ga maar na: als je toch weer tegen Zijn stem in je eigen zin

doet, als je toch weer je doof houdt, als je toch weer je leven misbruikt, je haalt het bloed onder Gods nagels vandaan, waar of niet? Dat ik er nog mag zijn. Dat ik niet weggevaagd ben allang, daar vraag ik om, maar U doet het niet.

En als je dan tot geloof mocht komen, tot bekering, wat kijk je daar dan bijzonder op terug. Dat U me verdroeg in mijn onbekeerde jaren. Als U mij toch had weggenomen in mijn onbekeerde staat. Die ziekte, dat ongeluk, als ik toen eraan gestorven was..... Maar Uw lankmoedigheid spaarde me en verdroeg me en heeft mij tijd gegeven.

En dan schildert de Bijbel dat ook als wezenstrek van het nieuwe leven. In de vermaningen van het Nieuwe Testament: weest dan lankmoedig. Vertoon het beeld van God, de trekken van je Vader. Als anderen je tergen, uitdagen, het bloed onder je nagels vandaan halen, wees lankmoedig. Verdraag het en blijft het goede voor ze zoeken. Barst niet los in toorn breek niet uit in onbeheerste boosheid, maar wees lankmoedig over hen, zoals uw Gods lankmoedig was en is over u. Wees lankmoedig. Bid voor wie u vervolgen, doet wel degenen die u kwaad doen, zoek het goede voor wie u tergen. Wees een voorbeeld en toonbeeld van Gods lankmoedigheid.

2 de bedoeling

Gods lankmoedigheid. Het fundament, de basis van het huis van de voorzienigheid. Uit Genesis 9 weten we dat God ook een teken van Zijn lankmoedigheid heeft gegeven. De regenboog. Het teken in de wolken dat God nooit meer door een watervloed al het leven op aarde zal wegvagen. Hij zal de wereld laten voortbestaan tot op de jongste dag.

En in die tijd van Gods lankmoedigheid speelt heel het wereldgebeuren zich af.

Allereerst met al Zijn weldaden. Want God zorgt niet alleen dat Hij de wereld onderhoudt zodat die blijft bestaan, maar God geeft ook ontzettend veel weldaden. Zoveel waar mensen van genieten kunnen en blij van worden. Wij kunnen niet doorgronden het verschil daarin: op de ene plaats zijn er veel meer weldaden dan op de andere. Maar al die weldaden die willen wel onze gedachten omhoog tillen. Om te zien op God, Die alles geeft. Als Paulus in Handeling rondreist op zijn zendingsreizen dan begint hij zijn verkondiging, bv op de Areopagus, vaak met op te sommen hoe God alle volken een plaats heeft gegeven om te wonen en regen gaf en voedsel om te leven.

Al Gods weldaden die zorgen er voor dat niemand te verontschuldigen is. In Jesaja 1 zegt God dat een os zijn bezitter kent en een ezel de krib van zijn heer, maar de mens kent zijn God niet, Die hem onderhoudt en voedt. God wil

door al Zijn gaven mensen doen denken: hoe komt dat eigenlijk? Waar komt dat vandaan? Van wie komt dat vandaan? Opdat zij bij hun Schepper zullen uitkomen.

Niemand is te verontschuldigen. Ook u niet, jij niet, ik niet. Al Gods weldaden getuigen tegen mij. Heb Ik je niet te eten gegeven. En te drinken? En zoveel moois aan levensvreugde? Waarom heb je Mij dan niet erkend? Mij nooit dank en of en dienst gegeven? Niemand is te verontschuldigen vanwege al Gods weldaden.

Dan, ten tweede, zijn er ook de oordelen. Over heel de wereld gaan rampen, ziekten, oorlogen en de vonken ervan vliegen in het rond ook in onze levens. C.S. Lewis die noemt al die rampen, oordelen, van God Zijn megafoon. Zo'n ding aan je mond waardoor je heel hard iets om kan roepen. Hij bedoelt dit: God spreekt zo vaak en duidelijk in de Bijbel over Zijn ongenoegen over de zonde, Zijn afkeer van het kwaad. Maar mensen horen het niet, houden zich doof. In een ramp spreekt God niet, dan roept Hij: megafoon. Om mensen wakker te schrikken. Mensen denk toch na: waarom gebeuren zulke dingen? Wordt toch wakker! Als een goede God zulke dingen doet en laat gebeuren dan is er toch iets aan de hand? Dan heeft dat een oorzaak? Dan ligt daar de zonde tussen.

Gods oordelen zijn geen volle uiting van Zijn toorn. Maar nog kleine uitingen. Alsof iemand met zijn vuist op tafel slaat. En iedereen schrikt en kijkt op. Dat is de bedoeling van al die rampen. Dat de mensheid eens opkijkt en schrikt. En bedenken gaat wat zit daar achter? Is er een oorzaak? Ja, die is er: der wereld zondeschild.

Wij zijn daar soms heel benauwd voor om die lijn te trekken. En je moet ook voorzichtig zijn met al te rechte lijnen. Maar toen in Zuid Oost Azie de tsunami was in 2004 met honderdduizenden doden toen zeiden de kerken in Indonesië, die slachtoffers hadden: dat is vast vanwege onze goddeloosheid, vanwege het verlaten van God in ons werelddeel. En in het algemeen is het zeker waar: de algemene algehele zondeschild is oorzaak van alle rampen. Maar wie wordt er wakker? Wie schrikt ervan? Wie bedenkt dat het signalen zijn megafoons, om het oordeel te doen ontvluchten?

Of zijn wij in de tijd van Openbaringen waarin na alle schalen van Gods plagen staat: en zij bekeerden zich niet. De één omdat hij zegt dat dat komt door aardlagen die schuiven, door klimaat dat verandert en meer niet. De ander omdat hij God beschuldigt van hardheid, hoe kan God alles toelaten? ipv zichzelf schuldig te kennen. Een derde doordat alles wat ver zijn bed is weer te vergeten en niet gestoord te willen worden in het levensplezier. En zij bekeerden zich niet.....

En in de tijd dat Gods lankmoedigheid de aarde laat voorbestaan is er ten derde de geweldige roeping voor de kerk. Om het Evangelie van de ene Naam te verkondigen. De tijd dat de aarde bestaat is de tijd dat de ene Naam verkondigd kan worden. En daarom schort God Zijn oordeel, Zijn definitieve oordeel, op. Er moet nog tijd zijn om het Woord te brengen. Te vertalen, te verkondigen onder alle volken.

Hoe gebruikt de Kerk die tijd? Beseft de kerk dat daarom de wereld nog blijft bestaan? Omdat God wil dat Zijn Evangelie wordt verder gebracht. Daarvoor bestaat de wereld nog. Wat zou dat willen betekenen voor ons leven? Voor uw leven, jouw leven? Als ik mijn leven ontvang van God en de wereld bestaat tijdens mijn leven weer 50 jaar langer, wat heb ik gedaan voor de voortgang van het Evangelie? Met mijn gaven, met mijn gebeden, met mijn leven?

Gaat het er alleen om dat ik bekeerd word en in de hemel kom? Nee. Erger nog, gaat het er alleen om dat ik hier een fijn leven heb, en er wat aan heb en van maken kan en het goed heb en wat bereik? En dat mijn kinderen dat ook zullen hebben? Is God daarom lankmoedig over de wereld en mijn leven? Nee, maar opdat Jezus' Naam wordt voortverkondigd. Welke rol speelt dat in ons leven? In onze opvoeding naar onze kinderen toe?

God onderhoudt de wereld door Zijn lankmoedigheid. En vandaaruit geeft Hij weldaden, oordelen én voortgang van het Evangelie. En dat heeft één hoofddoel, spits. II Petrus 3 vers 9: God is lankmoedig over hen niet willende dat sommigen verloren gaan, maar dat zij allen tot bekering komen. Bekering van allen. Dat is het doel. Van het voortbestaan van de wereld en ons leven, van weldaden en rampen en van de verkondiging van het Evangelie: dat zij allen tot bekering komen. Daarom wacht God nog met de uitbarsting van Zijn toorn, met Zijn gericht en laatste oordeel. Om nog tijd te geven. Aan ieder die Hem niet kent om zich te bekeren. Om nog tijd te geven aan u, aan jou.

Hoe moet je dat zien? Ik ontleen het voorbeeld aan mijn collega en bevestiger in Waarder ds De Lange. Die stond in Kerkwijk en vanuit Kerkwijk ging nogal wat schooljeugd in Gorinchem naar de Gomarus toe. Op de fiets. En bij Brakel de pont over de Waal over om in Gorinchem te komen. Nou was dat een klein pontje met een één pontbaas. Dan kon je hebben dat als die pontbaas op het punt stond om af te varen hij nog een paar fietsers aan zag komen. Dan wachtte hij nog even. Hij rekte het wat, treuzelde iets, deed er wat langer over zodat er nog wat tijd extra kwam.

Waarom deed hij dat? Nou, zodat die fietsers dat zouden zien en iets harder zouden gaan trappen. Zodat ze nog net de pont zouden halen. Kijk, als ze zouden denken, o de pontbaas wacht, we stoppen nog even en gaan in het

gras liggen rusten, dan zou de pontbaas denken, kom nou, en wegvaren en ze zouden te laat zijn.

Gods lankmoedigheid. God ziet ons aankomen op ons levenspad, onze manier van leven. En Hij wacht met Zijn oordeel, in ons sterven of in Zijn komst. Hij geeft nog tijd, lankmoedig zijnde. Over u, over jou. Waarom? Opdat je je haasten zou. Haasten tot bekering. Haasten om nog op tijd te zijn. En hoe doe je dat? Haasten tot bekering? Heel praktisch. Je weet vast wel één ding in je leven wat niet deugt. Eén zonde. Toch? Bekering begint dat je vandaag die ene zonde belijdt aan God en vraagt om vergeving en om ertegen te strijden, ermee te breken. Zo begint bekering: die ene zonde die je weet belijden aan de voeten van de Heere Jezus. En dan worden het er meer en meer, en je krijgt Jezus meer en meer nodig. Haast je om daarmee te beginnen. Vandaag nog. Daarom geeft God je vandaag deze dag. Is Hij lankmoedig, houdt Hij Zijn toorn in. Breekt de bui nog niet los uit de wolk van Zijn toorn die boven je leven hangt. Bekeer je. Haast je.

Of maak je misbruik van Gods lankmoedigheid? Misbruik maken van Gods wachten? Zoals die fietsers die afstapten en in het gras gingen liggen. Misbruik maken, doordat je denkt: och, dat loopt heus wel los. Dominees hebben het al jaren over Gods toorn over de zonde, maar ik merk er niks van, het zal wel. De kerk heeft het al eeuwen over de wederkomst en het laatste oordeel, maar dat zal nog wel duren. En je misbruikt Gods lankmoedigheid om te denken: het zal wel meevallen met die toorn en dat oordeel. Ze praten daar al zo lang over maar ik merk er niks van en dat zal wel zo blijven ook. En in plaats van te haasten vertraag je. Misbruik maken van Gods lankmoedigheid. Dan verzamel je toorn zegt de Bijbel. Dan hoop je toorn op als een wrange schat. En je maakt Gods toorn elke dag meer. En als die uitbreekt getuigt elke dag tegen ons.

En dan is er geen volgende pont. Die jongens op de fiets die konden de pont missen, maar goed, dan de volgende pont en hooguit wat te laat op school. Maar in ons leven is geen volgende pont. Als de pont van Gods lankmoedigheid wegvaart, is er geen volgende meer. Dan sta je aan deze kant waar het gericht ten volle losbreekt. Te laat, voor eeuwig te laat, gespeeld met de tijd, gespeeld met God lankmoedigheid.

Amen